

Verslag van Vijfde editie van het Festival De Verbinding Al Masar 2023

Het lustrum was bereikt! Het Festival De Verbinding Al Masar was toe aan de vijfde editie op Zaterdag 27 mei 2023 in Theater Dakota in Den Haag. Het was mooi weer en de bezoekers kwamen in hun mooiste kleding naar het festival.

De hal was gevuld met kraampjes, links om de hoek was een buffet voor drank en hapjes, er was een kinderhoekje op de begane grond en rest naast de ingang stond een taps toelopende blauwe boekenkast gevuld met allerlei boeken: boeken voor kinderen, boeken voor tieners en boeken voor volwassenen.

Kraampjes

Er was een kraampje met mooie jurken, in een grote verscheidenheid: jurken voor vrouwen en jurken voor kinderen. Er was een tafeltje met boeken, CD's en amazigh t-shirts en sleutelhangers en Yasmin zat bij het Henna tafeltje.

Henna

Yasmin zat bij het Henna tafeltje. Yasmin: "Henna is een heel oude versiering. Voor je huid, maar ook voor je haar. Het is heel gezond materiaal. Het wordt toegepast bij feesten en trouwerijen. En niet alleen door moslims, maar ook door kinderen, ook van andere herkomst." Vaak doet Yasmin hennaversieringen op kinderfeestjes. "Ook doe ik het vaak voor mensen die twijfelen of ze een tattoo zullen gaan laten zetten. "Probeer eerst henna', zeg ik ze. Meestal op een hand, of op een been. Zwangere vrouwen doen het ook wel op hun buik." Ze gebruikt verschillende kleuren: rood, wit, blauw, zwart en bruin. Zwart blijft langer zitten, maar de meest gebruikte kleur is bruin.

Speeddate

Abderrahim Kajouane, werkend bij PEP als trainer en adviseur, was moderator bij de Speeddate sessie. Enige uitkomsten: “We zitten in een trein die maar doorgaat, je krijgt geen tijd voor jezelf, het is belangrijk in deze tijd om ook tijd voor jezelf te nemen.”, “Het beste middel om verbinding te maken is taal”, “Je moet het multiculturele ook in jezelf vinden”, “Er waren mensen uit verschillende culturen aanwezig op het festival.”

Als het goed in elkaar zit krijg je veel energie.”

De leden van de vier tafels mogen ieder een onderwerp kiezen. Tafel 1 heeft gekozen voor het thema **tijd en tijdsindeling**. Een van de deelnemers na de discussie: “De tijd dringt heden ten dage, het is zó druk. We zouden graag terug willen naar vroeger toen we nog tijd voor elkaar hadden. We

zitten in een trein die maar doorgaat, je krijgt geen tijd voor jezelf, het is belangrijk in deze tijd om ook tijd voor jezelf te nemen.” Tafel 2 heeft zich geconcentreerd op het thema **taal**. Een vertegenwoordiger: “Het is belangrijk dat je een taal goed leert spreken en schrijven, hier in Nederland is het de Nederlandse taal. Dan kun je goed meedoen in de samenleving en kun je je goed verbinden met anderen. Het beste middel om verbinding te maken is taal.” Tafel 3 heeft gekozen voor **in jezelf kijken**. Een vertegenwoordiger: “Verbinding maak je niet alleen naar buiten, maar ook naar binnen, je moet het multiculturele ook in jezelf vinden. Tafel 4 heeft gekeken of de **verbinding met andere groepen** in de samenleving op dit festival goed plaatsvindt: Een vertegenwoordiger: “Dit festival is een mooie zaak er zijn verschillende mensen uit verschillende culturen op deze speeddate en op het festival aanwezig zijn.

Inloop naar de zaal

We gaan naar de voorstelling. Presentatrice Samira Dainan, zangeres en schrijfster, in een mooie gouden takchita-jurk gestoken, heet het publiek welkom.

Opening voorzitter en anderen

Samira geeft het woord aan **Mhamed** voorzitter van Al Masar, die even in het verleden van het festival duikt en vervolgens vertelt wat er te zien en te horen zal zijn. Hij bedankt Theater Dakota voor de samenwerking.

Maarten Bakker, directeur van het *Dakota Theater* vertelt dat Dakota zijn huiskamer is. Hij vindt het leuk veel mensen in zijn huiskamer te ontvangen en vooral als dat mensen zijn uit vele culturen. Het geeft hem een warm gevoel. “Ik ontvang ze met heel mijn hart.” Het verbinden van oude en nieuwe Nederlanders is een belangrijke zaak, gaat hij verder. “Ik ben hier in 2017 begonnen, en toen was er ook de eerste editie van dit festival.” Hij ziet ieder jaar meer publiek en ziet dat publiek ook terugkomen bij andere programma’s van het Dakota Theater. Als mensen een idee hebben voor een mooi programma, kunnen ze dat aan hem doorgeven. Hij dankt ten slotte zijn team dat hard voor dit festival heeft gewerkt. Hij is trots op het Festival de verbinding en zegt dank aan de organisatie Al Masar voor de samenwerking.

Mohamed Chohabi, wijkmanager in Escamp vertelt dat hij, geboren in de Schilderswijk, met twee talen is opgegroeid: de Berberse taal en de Nederlandse taal. Hij is er trots op dat het festival zulke grote talenten uit Marokko presenteert. Bakker en Chohabi krijgen een plaquette, symbool van de verbinding, en bloemen.

Discriminatie en uit/inluiting

Khalid Mourigh, schrijver en taalkundige hield de lezing. Khalid vertaalt ook poëzie en verhalen van Amazigh auteurs. Hij heeft onder andere geschreven over jongerentaal in Gouda en het levensverhaal van zijn opa vastgelegd. Het is een persoonlijk verhaal. Hij heeft te maken gehad met discriminatie en uitsluiting. Eind jaren '90 ontdekte Khalid Mourigh de Marokkaanse poëzie en muziek en met name de schoonheid van de Amazigh poëzie en muziek'. "De taal die ik verachtte werd een bron van schoonheid." Hij ontdekte ook kabylishische zangers en de Andalusische muziek. "Dat is niet alleen Noord-Afrikaans, maar ook West-Europees erfgoed." Khalid tot slot: "Er zit veel moois in culturele diversiteit."

Modeshow met op de achtergrond Het Andalusisch Chekara Orkest

Het **Andalusisch Chekara Orkest** begeleidde de modeshow. Ze droegen goudgebiesde takchita's met lange sluiers, en velen droegen een kroontje. De kleuren van de jurken varieerden van blauwgroen, paars, geelwit, roodblauw en zwart met strepen. De 11 dames uit het publiek begonnen zelf de '*zaghata*' te yellen. Daarna ging het Andalusisch Orkest zelfstandig verder en twee zangers lieten het publiek volop participeren. De muziekstroming ontstond toen Imagizhen ook in Andalusië gingen wonen. De muziek heeft Spaanse, joodse, en christelijke invloeden ondergaan.

Cabaretier **Yahia Yousofi** vertelde over zijn vader, die losse handjes had, als hij boos was gooide hij ook met dingen. Dat heeft Yahia niet van hem over genomen. Hij is gelukkig getrouwd, met vier kinderen waaronder een tweeling. Inmiddels zijn er ook kleinkinderen in de familie. Yahia:

“De familie is echt multicultureel geworden, met Hollanders, een Turkse oom en zelf een Ecuadoriaan.”

Quiz

Er werden vragen gesteld over Marokkaans-Nederlandse auteurs en acteurs, en de Amazigh cultuur (hoe oud is die?) en of de Amizigh taal van links naar rechts schreven wordt of vice versa. De winnaars kregen een cadeaubon.

Douzi

Toen kwam het hoofdnummer van de avond: **Douzi**. Eerst moest er flink met computers en draden worden gesleept, maar dan was het zover. Douzi kon gaan zingen. Douzi, de koning van de Marokkaanse muziek, vertelde presentatrice Samira. Na afloop kwamen toeschouwers met vlaggen op het podium: een rode Marokkaanse vlag, Nederlandse vlag en een Amazigh vlag. Alle dames gingen in de rij voor foto's met Douzi.

Abdelkader Ariaf

De avond werd afgerond door de zanger Abdelkader Ariaf. Deze in Spanje wonende Riffijnse zanger geniet bekendheid als populaire zanger op feesten en partijen. En hij maakte er inderdaad een feestje van op de lustrum editie van het festival de verbinding Al Masar.

Echte verbinding

Er was echte verbinding op het festival : er stond een jongen met het syndroom van down te dansen op het podium tijdens de hele voorstelling, er waren ook Nederlandse dames met rollator die met enthousiasme meededen met dansen op het podium. Er waren bewoners uit de wijken van Escamp en van uit andere plekken in Nederland die met elkaar in gesprek raakten. Het was echt een verbindende culturele manifestatie.